

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@sub.bg

Изх. № 43/24.8.25г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 510 К1
Дата 29.08.25г.

СТ А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО №7/2025 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На 8 юли 2025 г. Конституционният съд с определение по к.д. №7/2025 г. е допуснал за разглеждане по същество искането на XX-касационен състав на Административния съд София-град за установяване на противоконституционност на чл. 79б, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания (обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г., посл. изм. ДВ, бр. 64 от 2025 г.). В искането се твърди, че разпоредбата на чл. 79б, ал. 2 ЗАНН противоречи на чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, чл. 48, ал. 3, чл. 56 и чл. 120 КРБ.

С определението е представена възможност на СЮБ да изразят становище по предмета на конституционното дело.

I. По Същество на искането

Съдържанието на атакуваната с искането на състав на АССГ разпоредба от

ЗАНН е следното:

Чл. 79б, ал. 2: В случаите по ал. 1 наказателното постановление влиза в сила в частта относно наложената глоба от датата на плащането. В случай, че нарушителят е обжалвал наказателното постановление и в срока по ал. 1 е заплатил глобата, производството по разглеждане на жалбата в тази част се прекратява на основание чл. 63г.

Разпоредбата е приета от 44-то ОНС, като към законопроекта на МС вх. №002-01-30/23.07.2020 г. липсват конкретни мотиви за предлагането ѝ. Единствено в общата мотивировка на законопроекта откриваме аргументи за „ускоряване на събирането на публични държавни вземания, произтичащи от влезли в сила санкционни актове на администрацията, чрез отстъпки за санкционираните лица, в случай, че заплатят доброволно наложените им санкции в срока на обжалване..“

Според вносителя на искането, текстът на чл. 79б, ал. 2 ЗАНН в действащата редакция противоречи на разпоредбите на чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, чл. 48, ал. 3, чл. 56 и чл. 120 КРБ.

II. По допустимостта

Искането е направено от легитимен субект по чл. 150, ал. 2 от Конституцията и в своето определение КС е приел, че то попада в обхвата на правомощието на съдебен състав в рамките на висящо пред него съдебно производство да сезира Конституционния съд, когато прецени, че са налице основания за евентуална противоконституционност на приложим по делото закон. КС приема и, че искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18 ПОДКС форма и реквизити.

Наред с това, КС приема още и, че е оспорена разпоредба от действащ закон, по която липсва предходно произнасяне, в това число и по допустимостта на евентуално предходно искане, поради което не е налице отрицателна процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС.

Предвид гореизложеното и с оглед, че искането съдържа и необходимите реквизити по чл. 17 и сл. ЗКС, то е допуснато до разглеждане по същество с определението от 8 юли 2025г.

III. По основателността на искането

3.1. По отношение на твърдяното нарушение на чл. 4, ал. 1 КРБ – принцип на правовата държава

Бланкетният общ текст в пар. 35 ЗИДЗАНН от 2020 г. и липсата на конкретни мотиви за приемането на атакуваната разпоредба обосновават сами по

себе си самостоятелно правно основание за обявяване на тяхната противоконституционност поради нарушение на чл. 4, ал. 1 КРБ.

КС трайно е възприел в практиката си, че легалната дефиниция на „правова държава“ включва в себе си изискване, *тя да се управлява според Конституцията и законите, които от своя страна следва да са точни, ясни и непротиворечиви на Основния закон*[1].

В случая за пореден път сме свидетели на лоша законодателна практика, чиято законодателна инициатива, ако касаеше подзаконов нормативен акт, въобще нямаше да бъде обсъдена на основание чл 28, ал. 4 ЗНА, а приемането ѝ въпреки този порок, при последващо обжалване, би довело до нейната отмяна от Върховния административен съд. И макар в Конституцията да липсва реципрочен текст на тази и сл. разпоредби на ЗНА и АПК, то тълкуването на чл. 4, ал. 1 КРБ предполага именно спазването на горесцитираните принципи и при реализиране на законодателната дейност на Народното събрание и респективно – при нейното нарушение да е налице основание за противоконституционност.

В допълнение към гореизложеното е налице и нарушение на принципа на „пропорционалност“, а именно – недопустимо с аргумент „подобряване събираемостта на приходите в държавния бюджет“ законодателят с атакуваната разпоредба е ограничил основни конституционни права на гражданите.

3.2. По отношение на противоречието с чл. 56 и чл. 120 КРБ – правото на гражданите на защита и на обжалване пред съда

Независимо, че в ал. 1 на чл. 79б е посочено, че когато „*нарушителят не желае да обжалва наказателното постановление в частта относно наложената глоба, може да заплати в 14-дневен срок от връчване на наказателното постановление 80 на сто от нейния размер*“, в оспорената разпоредба този 14-дневен срок реално е стеснен към момента на заплащането на глобата. Нещо повече – предложение второ на ал. 2 сочи, че дори и при упражнено право на жалба и последващо заплащане на глобата, то се приема, че е налице отказ от обжалване и образуваното производство в тази част се прекратява.

Освен вътрешното противоречие на така цитираните разпоредби, с последните недопустимо се затруднява (а в конкретния случай, послужил за основание за сезиране на КС от съдебния състав) и се създават предпоставки за осуетяване упражняването на правото на защита по чл. 56 и чл. 120 КРБ.

Считаме за конституционно недопустимо съкращаването на общоприетия 14-дневен срок за обжалване по начина, по който това е извършено с атакуваната разпоредба на чл. 79б, ал. 2, още повече, че както правилно е посочил съдебният

състав, напълно е възможно при връчване на наказателно постановление, съответният гражданин да се чувства поставен под натиск, а и най-вероятно няма да е придружен от правоспособен юрист или адвокат, за да може на място в присъствието на контролния орган да вземе информирано решение, дали е налице нарушение на административно-производствените правила или приложението на материалния закон при съставянето на АУАН и НП и в тази връзка и относно извършването на отказ от правото си на жалба.

3.3. В допълнение на аргументите, развити в искането от съдебния състав на АССГ за опасността от вземане на решение за отказ от обжалване под натиск, следва да се има предвид и възкресената законодателна практика по ограничаване на права по Закона за движение по пътищата с новоприетата разпоредба в чл. 147, ал. 9а (ДВ бр. 64), според която право да бъдат допуснати до изискуемия Годишен технически преглед имат само водачи, *които нямат заведени в информационната система на МВР към датата на извършване на прегледа, за заплащане на глоба или имуществена санкция за извършено със същото превозно средство нарушение по този закон, наложена с влязло в сила наказателно постановление, фиш или електронен фиш.*

IV. Допълнителни аргументи за противоконституционност на чл. 79б, ал. 2 ЗАНН

С оглед разпоредбата на чл. 22, ал. 1, предл. 2 ЗКС, макар Конституционният съд да е ограничен само в рамките на направеното искане – т.е. по съответствието с основния закон на чл. 79а, ал. 2 ЗАНН, то същият може да установи противоконституционност и на други основания. В този смисъл към развитите аргументи в искането на съдебния състав на АССГ би могло да се допълни и недопустимото създаване на „привилегирован“ ред за събиране на държавните вземания, произтичащи от глоби/имуществени санкции от наказателни постановления, спрямо законоустановения общ ред за това, както и спрямо реда за принудително събиране на вземанията на гражданите – нарушение на чл. 6, ал. 2 КРБ.

В практиката си КС трайно е възприел, че подобен законодателен подход е конституционно нетърпим и че *„всяко ограничаване на основни конституционни права на гражданите, което има за цел да компенсира (замести) неспособността на държавата да изпълнява задълженията си, е недопустимо в правовата държава и в случая се явява нарушение на чл. 4, ал. 1 от Конституцията (Решение №6 по к.д. №5/2013г.)“*, вж. също и решението по к.д. 7/2023г.

В допълнение и предвид, че обичайно с НП се налагат освен глоби или имуществени санкции и допълнителни наказания – напр. лишаване за определен срок от право да се управлява превозно средство, или принудително прекратяване

на регистрацията на превозно средство за определен период (т.е. неговото спиране от движение), което би съставлявало ограничение на чл. 17, ал. 3 КРБ, то възприетият от законодателя подход на „диференциране“ и необжалване на наложената глоба от останалата част на санкцията (които остават обжалваеми дори и при заплащане на глобата), и които са наложени при една и съща фактическа обстановка и с едни и същи мотиви, се явява конституционно неприемлив, като и логично поставят въпроса за правните последици от наложената глоба, ако впоследствие в останалата част въпросното наказателно постановление бъде отменено като незаконосъобразно.

V. В заключение

С оглед гореизложеното Съюзът на юристите в България изразява становището по к.д. 7/2025г. за **основателност на искането на XX-касационен състав на АССГ за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 79б, ал. 2 ЗАНН** в действащата ѝ редакция като противоречаща на разпоредбите на чл. 4, ал. 1; чл. 6, ал. 2; чл. 17, ал. 3; чл. 48, ал. 3; чл. 56 и чл. 120 КРБ.

С УВАЖЕНИЕ, (
ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(ВЛ. СЛАВОВ)